

Vincent van Gogh

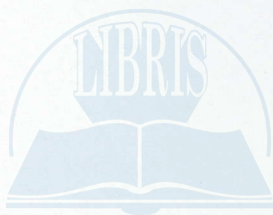
Dragă Theo

Scrisori către fratele său

Selecție, traducere și note de
Constanța Tănăsescu

EDITURA
ART

Cuprins

I. Haga (August 1872 – Mai 1873).....	7
II. Londra (13 iunie 1873 – 8 mai 1875).....	13
III. Paris (15 mai 1875 – 28 martie 1876).....	21
IV. Anglia (Ramsgate și Isleworth: 17 aprilie – 31 decembrie 1876)....	29
V. Dordrecht (21 ianuarie – mai 1877)	37
VI. Amsterdam (9 mai 1877 – iulie 1878)	43
VII. Etten – Borinage – Bruxelles (Iulie 1878 – 12 aprilie 1881)	53
VIII. Etten (12 aprilie – 31 decembrie 1881)	95
IX. Haga (31 decembrie 1881 – septembrie 1883).....	121
X. Drenthe (Septembrie – 1 decembrie 1883).....	299
XI. Nuenen (Decembrie 1883 – 27 noiembrie 1885).....	331
XII. Anvers (27 noiembrie 1885 – 28 februarie 1886)	401
XIII. Paris (28 februarie 1886 – 21 februarie 1888).....	433
XIV. Arles (21 februarie 1888 – 3 mai 1889).....	437
XV. Saint-Rémy (3 mai 1889 – 16 mai 1890)	573
XVI. Auvers-sur-Oise (20 mai – 29 iulie 1890)	617

Haga, august 1872

Dragă Theo,

Îți mulțumesc pentru scrisoarea ta, mă bucur să aflu c-ai ajuns din nou cu bine. În primele zile ți-am simțit tare mult lipsa; când mă întorceam la prânz acasă, mi se părea foarte curios să nu te văd.

Am petrecut împreună câteva zile grozav de plăcute. Ne-am plimbat de multe ori, printre picături, ducându-ne să vedem când una, când alta.

Ce vreme îngrozitoare! Te-ai fi plâns și tu de ea în cursul plimbărilor tale la Oisterwijk¹. Ieri, cu ocazia expoziției, aici au avut loc curse de trap; dar, din pricina vremii urâte, iluminările și focurile de artificii au fost amânate. Pe scurt, bine că n-ai rămas aici să le vezi. Familiile Hanebeck și Roos îți trimit salutări.

Cu dragostea de totdeauna, al tău *Vincent*.

Haga, 13 decembrie 1872

Dragă Theo,

Iată o veste bună pe care mi-o aduce scrisoarea lui Pa². Îți doresc din toată inima mult noroc.

Sunt sigur că-ți va face mare plăcere; este o ocupație grozav de plăcută! Iar pentru tine va fi o schimbare completă. Sunt foarte mulțumit că de-acum înainte vom lucra amândoi în aceeași branșă, ba chiar pentru aceeași firmă. De-acum încolo, va trebui să ne scriem mereu. Tăre-aș

¹ Localitatea în care mai studia încă Theo.

² Prescurtare familiară de la *papa*, nume sub care este desemnat, în corespondența dintre cei doi frați, tatăl acestora, pastorul Theodorus van Gogh.

vrea să te revăd înainte de plecarea ta! Prilej cu care vom avea să ne spunem o mulțime de lucruri.

Mă gândesc că uneori Bruxelles-ul e un oraș destul de plăcut; asta nu înseamnă că în primele zile nu ți se va părea oarecum străin. Oricum, grăbește-te să-mi scrii.

Și acum, la revedere! Ți-am scris doar câteva rânduri, la repezeală. Trebuia să-ți spun câtă plăcere îmi face vestea primită.

Noroc. Veșnic iubitorul tău frate, *Vincent*.

Te plâng că trebuie să te duci în fiecare zi la Oisterwijk pe o vreme atât de mizerabilă. Complimente de la familia Roos.

—

Haga, 18 ianuarie 1873

Dragă Theo,

Din veștile primite de acasă, am aflat că ai ajuns la Bruxelles cu bine și că prima ta impresie a fost favorabilă.

Înțeleg și eu că orice lucru poate să ți se pară ciudat la început. Curaj însă, căci vei reuși.

Trebuie să-mi scrii numai decît și să-mi spui cum stau lucrurile și cum îți place pensiunea.

Sper să fie acceptabilă. Pa mi-a scris că Schmidt și cu tine sunteți buni prieteni, ceea ce e minunat. Cred că Schmidt este cel mai bun băiat din lume și că te va pune la curent cu toate.

Ce frumos a fost și ce bine am petrecut în zilele de bălci! Ai să-ți amintești și tu mult timp de ele, mai ales c-au fost ultimele zile pe care le-ai petrecut acasă. Scrie-mi, mai cu seamă, despre toate tablourile pe care le vezi; și spune-mi ce ți s-a părut frumos. În ceea ce mă privește, sunt foarte ocupat la acest început de an.

Anul nou a început bine pentru mine: mi s-a mărit leafa cu zece franci, astfel că acum câștig cincizeci de franci pe lună. În plus, am luat și o primă de cincizeci de franci. Nu-i minunat? Sper ca de-acum înainte să mă pot întreține singur. Sunt foarte mulțumit că lucrezi și tu în aceeași branșă ca mine.

Este o ocupație grozavă! Cu cât lucrezi mai mult, cu atât îți sporește și interesul. Începutul e mai greu decît în altă meserie, poate, dar ține-te bine și ai să reușești.

Întreabă-l pe Schmidt cât costă albumul Corot, cu litografiile de Émile Vernier. Ni se cere la magazin. Știu că la Bruxelles albumul există.

Când am să-ți scriu data viitoare, am să-ți trimit și portretul meu, pe care l-am făcut duminica trecută. Ai fost la Palatul Ducal? Nu uita să te duci când vei avea ocazia. [...]

Haga, 17 martie 1873

Dragă Theo,

A venit timpul să primești iarăși vești de la mine. Sunt și eu foarte doritor să aflu ce mai faci și ce mai face unchiul Hein¹. Sper, așadar, că-mi vei scrie de îndată ce vei avea timp.

Sunt sigur c-ai și auzit spunându-se că voi pleca la Londra, și probabil că foarte curând. Sper din toată inima că ne vom mai vedea o dată înainte de plecare.

Dacă-mi va fi cu putință, mă duc de Paști la Helvoirt; asta depinde de noutățile pe care le va lua Itersen² cu el în călătorie. Nu pot lipsi înainte de întoarcerea lui. Pentru mine, viața la Londra va fi cu totul deosebită, căci va trebui, probabil, să locuiesc singur, într-o cameră, și să mă ocup, în consecință, de o mulțime de lucruri care, pentru moment, nu cad în sarcina mea. Sunt foarte curios să văd Londra, îți imaginezi, cred; cu toate astea, are să-mi pară rău că părăsesc Haga. Abia acuma, când s-a hotărât că trebuie să plec, îmi dau seama cât de legat sunt de Haga. Dar, cum lucrurile nu se pot schimba, am de gând să nu iau nimic prea în tragic. Cred că este o ocazie minunată ca să învăț englezește, limbă pe care o înțeleg foarte bine, dar de vorbit, nici pe departe așa de bine pe cât aș dori. [...]

Duminică s-au împlinit cincisprezece zile de când am fost la Amsterdam să văd expoziția de tablouri de-acolo, care se va deschide apoi la Viena.

A fost foarte interesant și sunt tare curios să văd ce impresie vor face olandezii la Viena.

Sunt tare nerăbdător să cunosc pictorii englezi. Pe-aici vedem foarte puține pânze de-ale lor. Aproape toate lucrările acestora rămân în Anglia.

La Londra, Goupil nu are magazin. Tablourile nu li se vând acolo decât negustorilor, nu și persoanelor particulare.

¹ Referire la unul dintre frații pastorului Theodorus van Gogh, Hendrik, cunoscut negustor de obiecte de artă.

² Colegul lui Vincent la firma Goupil din Haga.

Unchiul Cent¹ are să vină aici spre sfârșitul lunii; sunt curios să-l aud vorbind de unele și de altele. [...]

Haga, 9 mai 1873

Dragă Theo,

Luni dimineața plec de la Helvoirt spre Paris² și voi trece prin Bruxelles la ora 2 și 7 minute. Dacă poți, vino la gară, are să-mi facă multă plăcere. [...] Nu poți să-ți închipui, dragul meu Theo, cât de drăguți sunt toți cei de-aici cu mine; așa că nu ți-e greu să-ți imaginezi cât de amărât sunt că trebuie să mă despart de atâția prieteni. [...]

¹ Alt frate al pastorului Theodorus van Gogh, Vincent, tot negustor de obiecte de artă.

² În drum spre Londra, Vincent se va opri la Paris.